

## VÁMTECHNIKA VPOP



## Hatósági fellépés a csempészek ellen

INTERJÚ SIPOS JENŐ SZÓVIVŐVEL

**Az írott és a képi sajtóból rendszeresen értesülhetünk a VPOP-nak a csempészek elleni offenzívájáról. Hol tart a küzdelem? Milyenek az eredmények? Mi várható a közeli jövőben? Ha már**

**Sipos Jenő ezredessel, a VPOP szóvivőjével beszélgettünk, egyúttal a Vám és Pénzügyőrség közötti és telephelyi ellenőrzési tevékenységéről is tájékoztatást kértünk.**

● **Mit és hogyan ellenőriz a VPOP, ha megállít egy kamiont vagy egy autóbust?**

– Kezdjük a nehezebbel, hogy mit ellenőrzünk. Ebben a körben csak az a tevékenységi forma fordulhat elő, amelyeket a vonatkozó jogszabályok a hatáskörünkbe utaltak. Miután tapasztalatom szerint a szállító-fuvarozó szakmában dolgozók csak kevéssé ismerik ezt a listát, tételesen sorolom fel, mire terjed ki az ellenőrzési tevékenységünk.

• A veszélyes áruk közötti szállításának ellenőrzése • A fuvarozási engedélyek belterületi ellenőrzése • A külföldön nyilvántartott gépjárművek adófizetési kötelezettségének ellenőrzése • A menetírókorongok, a vezető- és pihenőidő betartásának ellenőrzése • Kábítószer- és pszichotrop anyagok tiltott forgalmának megakadályozása, a legális szállítmányok ellenőrzése • A természeti értékek védelme érdekében a Washingtonban elfogadott, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény, valamint a végrehajtásáról szóló kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően meghatározott fajok belső forgalmának ellenőrzése • Fegyver, lőszer legális forgalmának ellenőrzése, illegális forgalmának felderítése • Jövedéki termékek legális és illegális forgalmával kapcsolatos ellenőrzési feladatok • Az illegális migrációs (bevándorlás) és az ahhoz kapcsolódó más jogsértő cselekmények visszaszorítása

terén együttműködés a rendőrséggel és más illetékes szervezetekkel • A kabotázsfuvarozások ellenőrzése • Az állategészségügyi szakszolgálatok bevonásával az állatvédelmi törvény végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása • Az EU tagországi közötti áruforgalom esetén a növényütleivel meglétének ellenőrzése • A kulturális és muzeális javak forgalmának ellenőrzése • Vadásztrófeák, elhullott vagy nem közvetlenül elejtésből származó termékek forgalmának az ellenőrzése • Az áruk és szolgáltatások biztonságáról és a piacfelügyeleti eljárásról szóló rendelet hatálya alá tartozó termékek ellenőrzése • A védjegyjelölés alá tartozó termékek forgalmának és az áruhamisítás megelőzése érdekében történő ellenőrzések • A terrorizmus elleni nemzetközi harc keretében releváns személyek, járművek, szállítmányok ellenőrzése • Nemzetközi személyforgalom lebonyolításához szükséges okmányok ellenőrzése • Közös akciók szervezése és lebonyolítása a rendőrséggel, közlekedési felügyelettel, katasztrófavédelemmel,

ÁNTSZ-szel, fogyasztóvédelmi felügyelőséggel, APEH-hel, egyéb társhatóságokkal, társszervekkel • A vám- és pénzügyőrség hatáskörébe utalt bűncselekmények, szabálysértések, valamint a vámszervezet feladatait meghatározó egyéb jogszabályok megsértésének észlelése, gyanúja esetén az elsődleges intézkedések fogantatása.

Az ellenőrzések kiterjednek a személyi okmányok, a szállító járművek, az árut kísérő vám- és fuvarokmányok meglétére, érvényességére, továbbá a személyek, szállító járművek és a rakomány fizikai vizsgálatára is. Ez megvalósulhat az ellenőrzés helyszínén, de szükség szerint a rakomány tételes vizsgálatára lehetőséget nyújtó egyéb telephelyen, határátkelőhelyen, vizsgálócsarnokban is.

● **Most hol számíthatnak a haszonjárművek vezetői ellenőrzésre?**

– A Magyar Köztársaság területén, közúton megvalósuló ellenőrzések a fenti felsorolásban foglaltak szerint autópályákon, főközlekedési és mellékút-vonalakon, parkolóknak, benzinkutaknál, tehát bárhol és bármilyen nap- és évszakban. Amennyiben nem schengeni határ átlépése történik, akkor nyilván a határállomáson is ellenőrizhet a VPOP.

Sajnos még mindig vannak olyan gépkocsivezetők, akik nem tudják, hogy a vám- és pénzügyőr rendőr nélkül önállóan is jogosult a közúti forgalomban megállítani és ellenőrzés alá vonni a járművet. De van olyan is, akinek vaj van a fején. Mindkét körből előfordulnak olyan személyek, akik nem akarnak megállni, és ha elsodorják a vám- és pénzügyőrt,

akkor még hatóság elleni erőszakkal is tetézik a bajukat. Egyébként előbb-utóbb mindenkit begyűjtünk.

● **Honnan tudják, kit kell megállítani?**

– Ez nemcsak rutin kérdése, hanem kockázatelemzést is végzünk, hogy hogyan, ez legyen a mi titkunk. Egyebek mellett azt minden munkatársunk tudja, hogy ha a gépkocsivezető sápadt, remeg a keze, esetleg hangoskodik, szitkozódik, ott érdemes jobban körülnézni a járműben. Alapvetően vám, adó, jövedéki adót érintő árukat keresünk.

● **Melyek a VPOP mélységi ellenőrző csoportok ellenőrzési tapasztalatai?**

– A 2004. május 1-jével létrehozott mélységi ellenőrzési rendszer a hozzá fűzött reményeket a Vám- és Pénzügyőrség ellenőrzési rendszerébe történt beillesztésével messzemenően igazolta. A jogsértések elkövetésére szakosodott szervezett bűnözői csoportok a határok megnyitásával tapasztalhatóan fokozták illegális tevékenységüket, ennek visszaszorítása érdekében a Vám- és Pénzügyőrség mélységi ellenőrzési gyakorlata jelentős szerepet vállalt. Nem elhanyagolható továbbá az a preventív hatás sem, melyet az ország területén bárhol és bármikor felbukkanó MECS járőrök fejtenek ki. Ezeknek az ellenőrző csoportoknak a munkáját nagyban segítik a bárhol telepíthető mobil kamionröntgenek és mozgó laboratóriumaink. Az utóbbi idők tapasztalata, hogy az autóbuszokban történő csempészési esetek száma növekedést mutat, tehát indokolt az ellenőrzések gyakoribbá tétele. Arra fel kell készülnie minden gépkocsivezetőnek, hogy egy fuvarban akár több MECS csoport is megállíthatja.

● **Szükség van-e kényszerintézkedésre az ellenőrzéseken?**

– Az ellenőrzések lefolytatásakor szükséges hatósági fellépés fokát az abban közreműködő, eljárás alá vont személy(ek) magatartása, a tapasztalt jogsértés súlya vagy egyéb, előre nem látható körülmények hatá-



rozhatják meg. Sajnos az a tapasztalat, hogy előfordulnak tiltakozó, ellenálló személyek, és ilyenkor nem lehet mérlegelni, bilincselni kell. Járőreink komoly kiképzést kapnak, és minden esetben maradéktalanul megoldják a feladatukat, nincs értelme a fizikai ellenállásnak.

#### ● Országhatárok, régiók szerint vannak-e jellegzetes csempészárúk?

– Az ukrán határvidéken a cigaretta a sláger, annak ellenére, hogy élünk a járműfoglalás jogával, ha csempészésre utaló mennyiséget találunk. A románok, szerbek felé inkább a kábítószer, a fegyver, a műkincs és a védett állat dominál. Észak felé nagymértékben a holland, német kikötőkbe érkező távol-keleti csempészárú-behozatal a jellemző, valamint a közbiztonságra veszélyes eszközök. Talán a horvát határvonal a legkevésbé problémás, itt ritkán kézifegyvert foglalnak le.

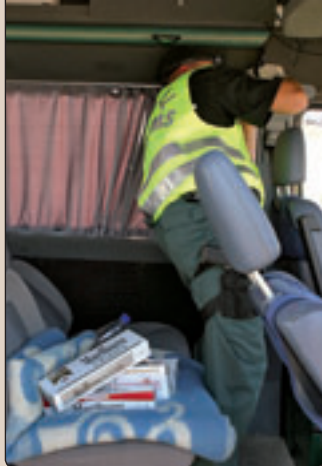
#### ● Változik-e a csempészás?

– Megfigyelhető az időnkénti átrendeződés, amit nekünk is követnünk kell. Ilyen volt az EU-csatlakozás vagy a schengeni határnyitás hatása, amely utóbbira uniós forrásból 7,3 milliárd forintot kapott a Vám- és Pénzügyőrség. Ebből az eszközállományunkat bővítettük.

#### ● Bizonyára vannak már 2007-es adataik az ellenőrzésekre vonatkozóan.

– Készen vagyunk az összesítésekkel. A vámhatóság 2007-ben 12 928 esetben szabott ki közigazgatási bírságot fuvarozási jogsértésért, szemben a 2006. évi 3481-gyel. A csaknem négyszeres emelkedés oka egyrészt az ellenőrizhető tevékenységek körének kibővülése, a vonatkozó jogszabályok módosulása, másrészt pedig az ellenőrzés végzéséhez szükséges speciális ismeretek tárgyában megtartott továbbképzések.

A legtöbb jogsértést a napi vezetési idők túllépése, a folyamatos vezetési időre vonatkozó előírások megsértése és a nemzetközi forgalom végzéséhez szükséges engedélyek, egyé-



okmányok érvényessége vagy hiánya miatt állapították meg. Tavaly a vezetési és pihenőidőre, valamint a menetíró készülékre (tachográf), illetve az adatrögzítő lapra vonatkozó előírásokat 3260 esetben ellenőrizte a vámhatóság az autóbusszoknál, és 43 012 esetben a tehergépjárműveknél. Az autóbusszok esetében 289 magyar, 1765 uniós, míg 1206 nem uniós honosságú volt. A tehergépjárművek közül 6117 volt magyar, 20 736 EU-beli, míg 16 159 az unión kívüli rendszámmal rendelkező.

E vizsgálatok során a tehergépjárműveknél 8267, míg az autóbusszoknál 924 jogsértést állapított meg a vámhatóság. A megbírságolt tehergépkocsik közül 961 volt magyar, 6005 uniós, míg 1301 EU-n kívüli. A megbírságolt autóbusszok közül 53 magyar, 687 uniós és 184 nem EU-s honosságú volt.

A VPOP adatai szerint valamennyi fuvarozási jogsértést tekintve, a megbírságolt járművek honossága alapján felállított 10-es rangsort a románok vezetnek 5114-gyel, majd 2472-vel a magyarok, 909-cel a bolgárok, 859-cel a lengyelek, 479-cel a szerbek, 457-tel a szlovákok, 383-mal a törökök, 301-gyel az ukránok, 254-gyel a csehek, míg 248-cal a szlovének következnek.

A veszélyes áruk szállításánál elsősorban az előírt felszerelési eszközök hiánya miatt bírságolták meg a járművek vezetőit. A közúti közlekedésről szóló törvény 2006. február 19-i módosítása értelmében a fenti szabályok megsértőivel szemben 50 000 forinttól 800 000 forintig terjedő bírság szabható ki.

Mivel minden egyes jogsértés elkövetése miatt külön-külön bírságot kell megállapítani, így egyes esetekben előfordul, hogy egy járművezetőnél többmillióss végösszeg szerepel a határozatban.

#### ● Embercsempészás?

– Nem ritka bűncselekmény. Például a kamionokban az áru alatt kiképzett üregben bújtatják el az embereket, de ezt már könnyen felderítjük. Az ügyet ezután átadjuk a rendőrségnek.

#### ● Hallhatnánk néhány megtörtént esetet?

– Bőven van miből válogatni, sorolok néhányat dátum és a felismerési lehetőség nélkül. Előre mondom, az itt bemutatott trükköket ismerjük, nem érdemes utánozni.

● Az ártándi határátkelőhelyen egy német kamion lépett be Magyarországra, okmányai szerint kerámiaedényeket szállított volna. Az ellenőrök kockázatelemzés módszerével választották ki ellenőrzésre. Az új röntgenátvilágító berendezéssel a pénzügyőrök átvizsgálták a fülkét és a rakteret. Ennek alapján kiderült, 2 raklap kerámia valóban van a raktér ajtajánál, mögé viszont 340 ezer doboz, magyar adójegy nélküli cigaretta van bepakolva. A pénzügyőrök a több mint 200 millió forint értékű dohányterméket és a kamiont lefoglalták, a jármű lengyel vezetőjét őrizetbe vették, ellene visszaélés jövedéki bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt eljárást indítottak. Az ügy kapcsán várható bírság meghaladja az 1 milliárd forintot.

● A tompai vámhivatalnál éjjel jelentkezett belépésre egy szerb honosságú busz utasokkal, valamint két szerb állampolgárságú sofőrrel. Az eljáró pénzügyőrök kockázatelemzés alapján a jármű és az úti poggyászok tételes vizsgálata mellett döntöttek. A busz vizsgálata során a kábítószer-kereső kutya jelzésére az elektromos szekrény előlapjának eltávolítása után 10 karton Marlboro márkájú cigaretta került elő, továbbá több mint 10 kiló heroin. A vámhivatal a kábítószer-

szállítmányt – melyek feketepiaci értéke közel 200 millió forint – lefoglalta, a két sofőrt őrizetbe vették, és ellenük visszaélés kábítószerrel bűntett miatt eljárást indítottak.

● Bűnügyi információk alapján Jánosháza térségében ellenőriztek egy magyar gépkocsit. A helyszínen a kábítószer-kereső kutya jelzett, így a vámósok a járművet minden részletre kiterjedően átvizsgálták. A gépjármű jobb és bal első sárvédő lemeze alól, valamint a levegőszűrőjéből 7 kilogrammot meghaladó, 23 ezer darab amfetamin-tartalmú tabletta került elő. A lefoglalt kábítószer piaci értéke közel 25 millió forint. A pénzügyőrök az autó vezetőjét őrizetbe vették, ellene eljárást indítottak, amelynek büntetési tétele elérheti a 10 évet is.

● A Vám- és Pénzügyőrség nyomozói egy Szeged közelében lévő üzemanyagtöltő állomáson ellenőriztek egy magyar honosságú kisteherautót, valamint a vele együtt érkezett személygépkocsit. Az intézkedés során a pénzügyőrök a kisteherautó rakterében 2 darab 1 m<sup>3</sup>-es műanyag tartályban összesen 2000 liter tiszta szeszt találtak. Származását, adózott voltát a járműveket vezető két magyar férfi nem tudta igazolni, ezért a vámhatóság lefoglalta. A gépjárművezetőket őrizetbe vették, ellenük folyik az eljárás.

● Ellenőreink az M1-es autópályán nagygimándi pihenőjénél ellenőriztek egy magyar járműszerelvényt, amely az okmányok szerint 9 tonna alufelnit szállított Angliába. A raktér átvizsgálása során a legális rakományon felül, papírzsákokba csomagolva, közel 20 000 doboz Memphis Classis márkájú, magyar adójegy nélküli, koszovói adójegyű cigaretta került elő, mintegy 10 millió forint értékben. A jármű vezetője ellen eljárás indult, a jövedéki bírság összege elérheti az 55 millió forintot.

**Ennyi talán elég is lesz annak bizonyítására, hogy eredményesen dolgozunk, és a jogszabálysértőket kemény büntetések várják.**

Tóth Gábor